

*Когда наука достигает какой-либо вершины,
с нее открывается обширная перспектива
дальнейшего пути.
С. И. Вавилов*

Механізм регулювання економіки

УДК 332.1

JEL Classification: J13; I38

ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ У РЕГІОНІ

Миколюк С. М.

Визначено та досліджено механізм управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні. Встановлено та підтверджено, що управлінська діяльність у даній сфері можлива тільки на регіональному рівні. Визначено та досліджено суб'єкти управлінської діяльності в регіоні залежно від форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Запропоновано підхід до оцінювання ефективності управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні, де основними критеріями є: кількість дітей, які влаштовані в сімейні форми виховання, та кількість дітей, які перебувають на первинному обліку.

Ключові слова: управлінська діяльність; діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; опіка (піклування); прийомні сім'ї; дитячі будинки сімейного типу; інтернатні заклади.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ СОЦИАЛЬНОГО УСТРОЙСТВА ДЕТЕЙ В РЕГИОНЕ

Миколюк С. Н.

Определен и исследован механизм управленческой деятельности в сфере социального устройства детей в регионе. Установлено и подтверждено, что управленческая деятельность в данной сфере возможна только на региональном уровне. Определены и исследованы субъекты управленческой деятельности в регионе в зависимости от форм устройства детей-сирот и детей, лишенных родительской опеки. Предложен подход к оценке эффективности управленческой деятельности в сфере социального устройства детей в регионе, где основными критериями являются: количество детей, устроенных в семейные формы воспитания, и количество детей, которые находятся на первичном учете.

Ключевые слова: управленческая деятельность; дети-сироты и дети, лишенные родительской опеки; опека (попечительство); приемные семьи; детские дома семейного типа; интернатные учреждения.

THE EFFECTIVENESS OF THE MANAGEMENT MECHANISM IN THE SOCIAL PLACEMENT OF CHILDREN IN THE REGION

S. Mykoliuk

The mechanism of management activities in the social placement of children in the region has been identified and studied. The management activity in this area has been found and proved to be only possible on the regional level. The subjects of management activities in the region have been identified and examined, depending on the form of care for orphans and children deprived of parental care. An approach has been proposed to be applied to the evaluation of the effectiveness of management activities in the social placement of children in the region where the main criteria are: the number of children placed under the family care and the number of children who are initially registered.

Keywords: administrative activity, orphans and children deprived of parental care; guardianship (care); foster family; family type children homes; orphanages.

Становлення регіонів як головних суб'єктів забезпечення соціально-економічного розвитку держави, її конкурентного становища на світовій економічній і політичній арені зумовлює потребу в науково обґрунтованому вдосконаленні механізмів управління розвитком регіональних систем, що, у свою чергу, зумовлює необхідність удосконалення управлінської діяльності в регіоні.

Незважаючи на те що механізму управлінської діяльності присвячено чимало праць закордонних і вітчизняних вчених, таких, як: Гладишев А. Г., Дудукало Г. О., Друкер П. Ф., Румянцев З. П., Єліфанов А. О., Королюк Ю. Г., Лесик В. О., Мельник А. Ф., Новикова М. М., Поважний О. С., Спицина Н. С., Стеценко Т. О., Оболенський О. Ю., Фурманчук О. С., та інших [1 – 4], ця тема актуальна і сьогодні. Так, наприклад, Румянцев З. П. вважає, що "механізм управління <...> являє собою сукупність таких елементів, як організаційні форми і структури управління, методи і важелі впливу, що забезпечують ефективну реалізацію характерних для виробництва цілей і найбільш повно на даному етапі задоволення суспільні, колективні і індивідуальні інтереси та потреби" [3, с. 265]. Важливо при цьому розуміти, що механізм управління має бути як ефективним, так і результативним, тобто, кажучи словами П. Друкера, результативність – наслідок того, що "здійснюються правильні, потрібні речі" (*doing the right things*), а ефективність є наслідком того, щоб "робити ці речі правильним чином" (*doing things right*) [4, с. 78]. На сьогодні залишається недостатньо дослідженим механізм управлінської діяльності, особливо у сфері соціального влаштування дітей, немає методики оцінювання ефективності управлінської діяльності, що й зумовило актуальність даної теми.

Метою даної наукової публікації є визначення та дослідження об'єктів механізму управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні відповідно до чинних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Автор ставить завдання запропонувати у статті підхід до оцінювання ефективності управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні.

Органи державної влади та місцевого самоврядування реалізують цілі і функції державного управління за допомогою управлінської діяльності.

Управлінська діяльність – сукупність скоординованих дій та заходів, спрямованих на досягнення певної мети в межах законодавчого поля. Під механізмом управління розуміють сукупність елементів управління, а саме систему управління (функції, структуру), управлінські рішення, процеси управління на основі цих рішень. Основною функцією управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей є зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом влаштування їх у сімейні форми виховання через процеси управління та прийняття управлінських рішень. До структури системи управління належать об'єкти, які приймають відповідні рішення та контролюють їх виконання. Необхідно проаналізувати механізм управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей.

Сфера соціального влаштування – державне влаштування дитини в сім'ї громадян або інтернатні заклади з метою захисту їхніх прав та інтересів. Необхідно розглянути форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, й об'єкти управлінської діяльності, які приймають рішення про влаштування дитини. Слід наголосити на тому, що сфера соціального влаштування дитини можлива тільки на регіональному рівні.

Право дитини на сім'ю закріплене на законодавчому рівні й перш за все – в Конвенції ООН про права дитини, Конституції України тощо. Тільки виховання в сім'ї найкраще відповідає інтересам дитини.

У разі якщо дитина залишилась сиротою або позбавлена батьківського піклування, вона має право відповідно до законодавства, бути насамперед усиновленою або влаштованою під опіку, піклування, у прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу. Саме ці форми влаштування дитини є сімейними, тобто дають змогу дитині виховуватись і зростати в сім'ї. До інтернатного закладу (будинку дитини, дитячого будинку, школи-інтернату тощо) дитина може бути влаштована тільки в разі, якщо було вичерпано всі можливості для її влаштування в сім'ю. Дуже важливо враховувати, що згідно з вимогою українського законодавства таке влаштування не позбавляє службових осіб від пошуку сім'ї для дитини.

Попри спільну назву "сімейні форми", яка, по суті, означає перебування дитини на вихованні в сім'ї, кожна

із зазначених форм відрізняється одна від одної як за організаційними, так і за правовими ознаками.

З метою глибшого розуміння принципової відмінності, слід коротко зупинитись на кожній формі сімейного влаштування дитини.

Безумовно, найкращою з усіх можливих на сьогодні форм сімейного влаштування є усиновлення дитини, тобто прийняття її в сім'ю на правах рідної. Тільки ця форма влаштування з усіх наявних позбавляє дитину статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування. Усиновлення породжує між батьками (усиновителями) та дитиною взаємні права й обов'язки, які передбачені Сімейним кодексом України для батьків та їхніх біологічних дітей. Слід наголосити на тому, що усиновлення дитини відбувається тільки відповідно до рішення суду. Саме суд вирішує долю дитини щодо її усиновлення. Усиновлення дитини відбувається в суді за місцем перебування (проживання) дитини. Навіть у разі міжнародного усиновлення дитини її долю вирішує регіональний суд. Це ще раз підкреслює те, що сфера соціального влаштування дитини можлива тільки на регіональному рівні.

Більш традиційна для України сімейна форма влаштування дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, – це опіка, піклування.

Законодавством України визначено, що опікуном або піклувальником призначають переважно осіб, які перебувають у сімейних, родинних відносинах з підопічним, з урахуванням особистих стосунків між ними.

Дитина, над якою встановлено опіку, піклування, протягом усього часу перебування в сім'ї опікуна зберігає статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

Як і у випадку усиновлення, законодавством не встановлено граничну кількість дітей, яку може бути влаштовано під опіку, піклування в одну сім'ю. Влаштування дитини під опіку (піклування) можливе на основі рішення суду або рішення органу опіки та піклування.

З 2005 року в Україні розпочалося активне створення прийомних сімей як форми сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Прийомна сім'я – це сім'я або одинока особа, яка добровільно взяла на виховання та спільне проживання від одного до чотирьох дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Тобто, на відміну від усиновлення та опіки, кількість дітей, які влаштовуються в прийомну сім'ю, обмежена.

Влаштування дітей у прийомну сім'ю можливе тільки на основі рішення органу опіки та піклування. Між органом опіки та піклування і прийомними батьками укладається договір про спільне проживання, виховання та утримання дітей у сім'ї прийомних батьків. У разі припинення дії договору сім'я позбавляється статусу прийомної, а подальше влаштування прийомних дітей визначається органом опіки та піклування.

Особливою формою сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є дитячий будинок сімейного типу.

Дитячий будинок сімейного типу – окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка перебуває у шлюбі, для забезпечення сімейного виховання та спільного проживання не менше п'яти дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Загальна кількість дітей у такій сім'ї з урахуванням рідних дітей батьків-вихователів не може перевищувати 10 осіб.

Особи, які беруть на себе зобов'язання щодо дітей, набувають статусу батьків-вихователів. Діти, влаштовані до дитячого будинку сімейного типу, є вихованцями і не

втрачають статусу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу можливе тільки на основі рішення органу опіки та піклування. У випадку зменшення кількості дітей-вихованців служби у справах дітей поповнюють дитячий будинок сімейного типу новими дітьми або ж переводять таку родину у статус прийомної. У разі ліквідації дитячого будинку сімейного типу подальше влаштування вихованців вирішується органом опіки та піклування. При цьому мають бути вжиті заходи саме для сімейного влаштування дітей.

Дитина, яка залишилась без батьківського піклування, тимчасово може бути влаштована відповідно до рішення органу опіки та піклування в інтернатні заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Влаштування дитини до закладу для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не звільняє державні структури від обов'язку продовжувати роботу з реалізації права цієї дитини на сімейне виховання.

Таким чином, можна стверджувати, що автором визначено, досліджено та згруповано об'єкти управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей відповідно до чинних форм улаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (табл. 1).

Таблиця 1

Форми влаштування дітей та об'єкти прийняття відповідних рішень

№ п/п	Форми влаштування дитини	Об'єкт прийняття рішення
1	Усиновлення	Суд
2	Опіка, піклування	Орган опіки та піклування, суд
3	Прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу	Орган опіки та піклування
4	Інтернатний заклад	Орган опіки та піклування

Органами опіки та піклування є районні держадміністрації, виконавчі органи міських, районних у містах, сільських, селищних рад, які відповідно до законодавства провадять діяльність з надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлення опіки та піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, із захисту особистих, майнових та житлових прав дітей. Безпосереднє ведення справ та координація діяльності стосовно захисту прав дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, покладаються на служби у справах дітей [5]. Спірні питання виносяться на засідання Комісії з питань захисту прав дитини.

Комісія з питань захисту прав дитини є консультативно-дорадчим органом, що утворюється головою районної держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради (рисунки). Комісію очолює голова районної держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради. Голова Комісії може мати заступника. До складу Комісії на громадських засадах входять керівники структурних підрозділів районної держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради, центрів соціальних служб у справах сім'ї, дітей та молоді, заступники керівників територіальних органів МВС та Міністерства юстиції, а також працівник служби у справах дітей, який виконує обов'язки секретаря Комісії.

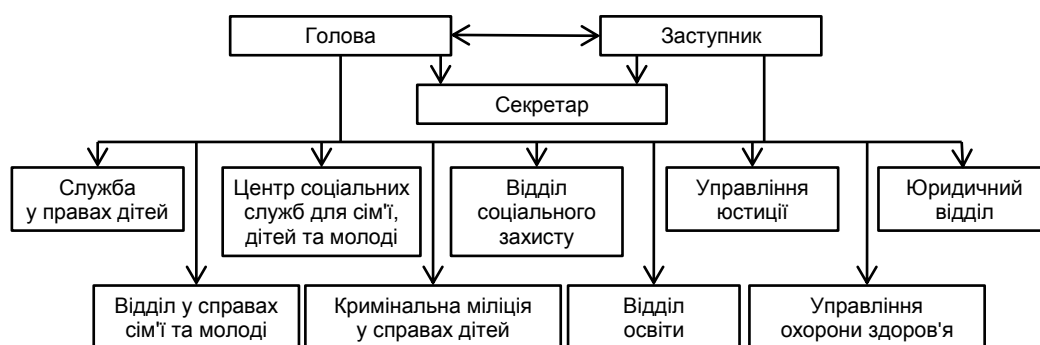


Рис. Типова структура Комісії з питань захисту прав дитини

Основною організаційною формою діяльності Комісії є її засідання, які проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на місяць. До участі в засіданнях Комісії можуть запрошуватися представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які беруть безпосередню участь у вирішенні долі конкретної дитини, з правом дорадчого голосу.

Основним завданням Комісії є сприяння забезпеченню реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток.

Комісія відповідно до покладених на неї завдань розглядає питання, в тому числі спірні, які потребують колегіального вирішення [6].

Отже, механізмами управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей є:

- 1) орган опіки та піклування;
- 2) Комісія з питань захисту прав дитини;
- 3) суд.

Враховуючи те, що робота органу опіки та піклування спрямована на зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку, шляхом влаштування їх в сімейні форми виховання, є можливість оцінити ефективність управлінської діяльності у сфері соціального влаштування. Зрозуміло, що ефективність діяльності напряду

залежить від ефективності механізму управління, тому що механізм управління складається із системи управління, структури управління, процесів управління та управлінських рішень. Тому механізм ефективності управління можна визначити як сукупну ефективність його об'єктів. Враховуючи, що мета об'єктів, які приймають управлінські рішення, одна і спрямована на збільшення кількості влаштування дітей-сиріт у сімейні форми виховання, можна говорити про соціальну ефективність управління.

Соціальна ефективність управління показує, якою мірою задовольняється попит на послугу. Саме тому автор пропонує наступним чином оцінювати ефективність управлінської діяльності у сфері соціального влаштування:

$$E_y = \frac{D_b}{D_n} \times 100,$$

де E_y – ефективність управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей, %;

D_b – кількість дітей, які влаштовані в сімейні форми виховання;

D_n – кількість дітей, які перебувають на первинному обліку.

Фактично такі статистичні дані завжди аналізувались на регіональному та республіканському рівнях (табл. 2).

Таблиця 2

Ефективність управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей

Назва регіону	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку, станом на 01.01.2013 р.	Усього дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сімейних формах виховання, станом на 01.01.2013 р.	Ефективність управлінської діяльності регіону, %
1	2	3	4
АР Крим	4 409	3 578	81,1
Вінницька обл.	2 916	2 405	82,4
Волинська обл.	1 846	1 555	84,2
Дніпропетровська обл.	9 323	7 799	83,6
Донецька обл.	9 897	7 911	79,9
Житомирська обл.	3 584	2 864	79,9
Закарпатська обл.	2 397	1 801	75,1
Запорізька обл.	4 248	3 221	75,8
Івано-Франківська обл.	1 603	1 376	85,8
Київська обл.	3 666	3 081	84
Кіровоградська обл.	3 375	2 706	80,1

1	2	3	4
Луганська обл.	4 880	3 608	73,9
Львівська обл.	2 801	2 349	83,8
Миколаївська обл.	3 816	2 834	74,2
Одеська обл.	6 432	4 938	76,7
Полтавська обл.	2 589	2 065	79,7
Рівненська обл.	1 844	1 680	91,1
Сумська обл.	2 363	1 945	82,3
Тернопільська обл.	1 250	1 037	82,9
Харківська обл.	4 756	4 019	84,5
Херсонська обл.	3 166	2 610	82,4
Хмельницька обл.	2 352	1 851	78,6
Черкаська обл.	2 485	2 120	85,3
Чернівецька обл.	1246	1 062	85,2
Чернігівська обл.	2537	1 983	78,1
м. Київ	2412	2 061	85,4
м. Севастополь	672	551	81,9
Разом	92 865	75 010	80,7

Примітка. Розраховано автором на основі даних джерела [7].

Автор пропонує подивитись на ці дані з іншого ракурсу, а саме як на результат управлінської діяльності того чи іншого регіону у сфері соціального влаштування дітей. Так, найвищий показник ефективності управлінської діяльності у сфері влаштування дітей мають Рівненська, Івано-Франківська, Харківська та Волинська області, найнижчий показник ефективності – Луганська, Миколаївська, Закарпатська та Запорізька області. Автор вважає, що такий підхід дає можливість здійснювати контрольну функцію органам регіонального управління з метою подальшого планування і коригування показників ефективності управлінської діяльності в регіоні.

Отже, проведене в даній роботі наукове дослідження дозволяє зробити ряд висновків та внести пропозиції щодо ефективності управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні, а саме:

1) встановлено та підтверджено, що управлінська діяльність у сфері влаштування дітей можлива тільки на регіональному рівні;

2) визначено та досліджено об'єкти управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні залежно від форм влаштування;

3) запропоновано підхід до оцінювання ефективності управлінської діяльності у сфері соціального влаштування дітей у регіоні, де основними критеріями є: кількість дітей, які влаштовані в сімейні форми виховання, та кількість дітей, які перебувають на первинному обліку.

Література: 1. Мельник А. Ф. Модернізація суспільного сектору економіки в умовах глобальних змін : монографія / А. Ф. Мельник. – Тернопіль : ТНЕУ, 2009. – 528 с. 2. Лесик В. О. Підходи до визначення поняття "технології управління" / В. О. Лесик, В. М. Григоренко // Економіка розвитку. – 2013. – № 4. – С. 62–69. 3. Основы социального управления : учеб. пособ. / [А. Г. Гладышев, В. Н. Иванов, В. И. Патрушев и др.] ; под ред. В. Н. Иванова. –

М. : Высшая школа, 2001. – 271 с. 4. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке : учеб. пособ. / П. Ф. Друкер ; пер. с англ. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2003. – 426 с. 5. Дудукало Г. О. Удосконалення механізму управління підприємством на засадах ефективного використання персоналу / Г. О. Дудукало // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 8 (146). – С. 55–60. 6. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини : постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF>. 7. Типове положення про Комісію з питань захисту прав дитини : положення Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF>. 8. Звіт Департаменту сім'ї та молоді за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mlsp.kmu.gov.ua/document/149411/2.doc>.

References: 1. Melnyk A. F. *Modernizatsiia suspilnoho sektoru ekonomiky v umovakh hlobalnykh zmin : monohrafiia* [The Modernization of Public Sector in Terms of Global Change : monograph] / A. F. Melnyk. – Ternopil : TNEU, 2009. – 528 p. 2. Lesyk V. O. *Pidkhody do vyznachennia poniattia "tekhnohologii upravlinnia"* [Approaches to the Definition of the Concept "Management Technologies"] / V. O. Lesyk, V. M. Hryhorenko // *Ekonoomika rozvytku*. – 2013. – No. 4. – P. 62–69. 3. *Osnovy sotsialnogo upravleniya : ucheb. posob.* [Fundamentals of Social Control : textbook] / [A. G. Gladyshev, V. N. Ivanov, V. I. Patrushev et al.] ; pod red. V. N. Ivanova. – M. : Vysshaya shkola, 2001. – 271 p. 4. Druker P. F. *Zadachi menedzhmenta v XXI veke : ucheb. posob.* [Management Tasks in the Twenty-first Century] / P. F. Druker ; per. s angl. – M. : Izd. dom "Vilyams", 2003. – 426 p. 5. Dudukalo H. O. *Udoskonalennia mekhanizmu upravlinnia pidpriemstvom na zasadaakh efektyvnoho vykorystannia personalu* [Company Management Mechanism Improvement Based on the Effective Personnel Use] / H. O. Dudukalo // *Aktualni problemy ekonomiky*. – 2013. – No. 8 (146). – P. 55–60.

6. Pytannia diialnosti orhaniv opiky ta pikluвання, poviazanoi iz zakhystom prav dytyny : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 veresnia 2008 roku No. 866 zi zminamy ta dopovnenniamy [Electronic resource]. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF>. 7. Typove polozhennia pro Komisiu z pytan zakhystu prav dytyny : polozhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 veresnia 2008 roku zi zminamy ta dopovnenniamy [Electronic resource]. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF>. 8. Zvit Departamentu simi ta molodi za 2012 rik [Electronic resource]. – Access mode : <http://mlsp.kmu.gov.ua/document/149411/2.doc>.

Інформація про автора

Миколук Світлана Миколаївна – аспірант кафедри інженерного менеджменту Тернопільського національного економічного університету (46020, Україна, м. Тернопіль, вул. Львівська, 11, e-mail: mukolyk_s@mail.ru).

Информация об авторе

Миколук Светлана Николаевна – аспирант кафедры инженерного менеджмента Тернопольского национального экономического университета (46020, Украина, г. Тернополь, ул. Львовская, 11, e-mail: mukolyk_s@mail.ru).

Information about the author

S. Mykoliuk – postgraduate student of the Department of Engineering Management of Ternopil National Economic University (11 Lvivska St., 46020, Ternopil, Ukraine, e-mail: mukolyk_s@mail.ru).

*Стаття надійшла до ред.
02.07.2014 р.*

УДК 311.31:331.56

JEL Classification: J64; C44

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА БЕЗРОБІТТЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИСПЕРСІЙНОГО АНАЛІЗУ І Т-МЕТОДУ МНОЖИННИХ ПОРІВНЯНЬ

Плескач В. Ю.

Обґрунтовано метод обчислення інтегрального показника безробіття у 2006 – 2011 рр. на регіональному рівні. Запропоновано методику дослідження його динаміки на основі дисперсійного аналізу та Т-методу множинних порівнянь задля своєчасного виявлення негативних тенденцій і забезпечення оперативного прийняття управлінських рішень. Проведено порівняльне оцінювання сталості процесу безробіття в Ковельському районі Волинської області протягом 6-ти років, результат якого свідчить про те, що впродовж 2006 – 2011 рр. у даному регіоні ситуація з безробіттям є стабільною, а це важливо для органів місцевого державного управління.

Ключові слова: безробіття, інтегральний показник, дисперсійний аналіз.

ИССЛЕДОВАНИЕ ДИНАМИКИ ИНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗАТЕЛЯ БЕЗРАБОТИЦЫ С ПРИМЕНЕНИЕМ ДИСПЕРСИОННОГО АНАЛИЗА И Т-МЕТОДА МНОЖЕСТВЕННЫХ СРАВНЕНИЙ

Плескач В. Ю.

Обоснован метод вычисления интегрального показателя безработицы в 2006 – 2011 гг. на региональном уровне. Предложена методика исследования его динамики на основе дисперсионного анализа и Т-метода множественных сравнений для своевременного выявления